

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202051
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8516202051.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Prima N. Z., V.Z., C. XX, Ž., L.: XX XXX XXX, A. Ž.O. W. A. F.P. C., D.. XX.XX.XXXX, R. XX.XX.XXXX, A. N. Z. XXX/X, XXX XX Z. Ľ., v 1. rade R. C., F. C., D.. XX.XX.XXXX, N. Z. Ľ., Z. XXX/X, v 2.rade F. C., F. C., D.. XX.XX.XXXX, N. Z. Ľ., Z. XXX/X, v 3.rade V. Š., F. C., D.. XX.XX.XXXX, N. N. - W., F. XXXX/XX, o zaplatenie 3.120,04 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/127/2016-199 zo dňa 08.06.2018 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 2C/127/2016-273 zo dňa 21.11.2018 takto

rozhodol:

Súd pokračuje v konaní s dedičmi žalovaného F. C., zomrelého XX.XX.XXXX, a to R. C., F. C., P. N. Z. Ľ., Z. XXX/X a V. Š.K., N. N. - W., F. XXXX/XX.

Potvrdzuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 2C/127/2016-273 zo dňa 21.11.2018 v jeho napadnutej časti, t. j. čo do zaplatenia priznaných súm v mesačných splátkach po 60 eur a čo do zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 173,77 eur. Ďalším výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 946, 27 eur, úrok z úveru do 29.10.2015 vo výške 158,78 eur, úroky z omeškania do 29.10.2015 vo výške 1,35 eur, poplatky za poistenie vo výške 2,70 eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.124,72 eur od 30.10.2015 do 01.04.2016, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.120,04 eur od 02.04.2016 do 19.05.2016 úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.118,73 eur od 20.05.2016 do 16.06.2016, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.117,96 eur od 17.06.2016 do 29.06.2016, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.117,66 eur od 30.06.2016 do 11.07.2016, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.022,61 eur od 12.07.2016 do 16.01.2017, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.993,06 eur od 17.01.2017 do 17.01.2017, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.983,06 eur od 18.01.2017 do 26.01.2017, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.953,06 eur od 27.01.2017 do 29.06.2017, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.946,27 eur od 30.06.2017 do zaplatenia, a to všetko v splátkach vo výške 60 eur mesačne so splatnosťou splátky k poslednému dňu v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškaním so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatný celý dlh. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Dopĺňujúcim rozsudkom uložil žalovanému

povinnosť zaplatiť úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 158,78 eur od 30.10.2015 do zaplataenia, a to všetko v splátkach určených v rozsudku sp. zn. 2C/127/2016 zo dňa 08.06.2018, teda vo výške 60 eur mesačne so splatnosťou splátky k poslednému dňu v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškaním so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatný celý dlh.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca pôvodne domáhal zaplataenia sumy 3.124,72 eur, nezaplataených poplatkov vo výške 2,70 eur, nezaplataených úrokov do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 158,78 eur, nezaplataených úrokov z omeškania do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 1,35 eur, úrokov vo výške 15,90 % ročne z nezaplataenej istiny od 30.10.2015 do zaplataenia, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplataenej istiny a úrokov od 30.10.2015 do zaplataenia a žiadal priznať trovy konania. Nárok odôvodňoval od úverovej zmluvy uzavretej 21.07.2014 č. XXXX XXXX XX XXXXXX, na základe ktorej žalovanému poskytol finančné prostriedky vo výške 3.300 eur. Žalovaný úver nesplácal, preto došlo listom zo dňa 29.10.2015 k predčasnému zosplataeniu poskytnutého úveru. Žalovaný na pojednávaniach tvrdil, že nerozumie, prečo od neho žalobca požaduje celý úver naraz. Podpísal najprv úverovú zmluvu na sumu 1.000 eur, následne na sumu 2.000 eur a potom na sumu 3.300 eur. Z druhého úveru žiadal vyrovnáť dlh z prvého úveru a z tretieho úveru žiadal vyrovnáť druhý úver. Súhlasil s čiastočným späťvzatím žaloby a vyjadril ochotu splácať dlh v splátkach po 60 eur mesačne.

3. Prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 497 z. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka; § 1 ods. 2; § 2 písm. a), b) a d) z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch; § 52 ods. 1, 3 a 4; § 53 ods. 9; § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2; § 565 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.; § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zistil, že žalobca dňa 21.07.2014 uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 3.300 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v 120 mesačných splátkach vo výške 54,99 eur. Úroková sadzba bola dohodnutá fixne vo výške 15,90 % ročne, termín prvej splátky bol dohodnutý na 28.07.2014 a poslednej splátky na 27.06.2024, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola uvedená vo výške 19,04 %, priemerná RPMN vo výške 17,94 %, celková čiastka, ktorú má žalovaný zaplatiť bola vo výške 6.763,80 eur. Poistenie bolo dohodnuté v Súbore A vo výške 1,35 eur mesačne. Pri účele úveru je v zmluve uvedené „Bezúčelový úver/splatenie Závazkov Klienta“. Uzavretiu tejto zmluvy o úvere predchádzalo uzavretie dvoch ďalších zmlúv o úvere medzi stranami sporu, a to dňa 22.07.2013 zmluvy č. XXXXX na sumu 1.000 eura a dňa 21.01.2014 zmluvy č. XXXXXX na sumu 2.000 eur, pri ktorých je účel úveru uvedený rovnako ako v zmluve č. XXXXXX. Žalovaný splácal úver riadne do konca júna 2015. Z dokladov predložených žalovaným, ako aj z výpisov predložených žalobcom vyplýva, že žalovaný v roku 2013 vložil na svoj osobný účet celkom sumu 605 eur (od septembra do novembra 2013), v roku 2014 sumu vo výške celkom 710 eur (od februára do decembra 2014), v roku 2015 sumu vo výške celkom 630 eur (od januára do novembra 2015), v roku 2016 sumu celkom 575 eur (od januára do decembra 2016), v roku 2017 sumu celkom 619 eur (od januára do septembra 2017). V období od júla do októbra 2015 však žalovaný vložil na účet iba raz sumu 80 eur, ktorá nepostačovala na úhradu jeho záväzkov voči žalobcovi (jednak zo zmlúv o úveroch, ako aj zo zmluvy o bežnom účte). V tomto období teda žalovaný bol v omeškaní s úhradou 3 splátok úveru. Žalobca vyhotovil dňa 31.08.2015 druhú upomienku, ktorou vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok na úvere č. XXXXXX vo výške 127,97 eur najneskôr do 05.09.2015 a zároveň ho poučil o možnosti uplatniť svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka a žiadať o zaplataenie celého dlhu naraz. Táto upomienka podľa vyjadrenia žalovaného mu bola doručená. Keďže žalovaný nevykonal úhradu dlžných splátok, žalobca dňa 29.10.2015 vyhotovil výzvu na predčasné splataenie úveru, ktorou oznámil žalovanému, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovaného na zaplataenie dlhu vo výške 3.347,55 eur s príslušenstvom najneskôr do 08.11.2015. Túto výzvu prevzal žalovaný dňa 02.11.2015. Z vkladov žalovaného na jeho osobný účet po zosplataení úveru, t.j. po 29.10.2015, započítal žalobca na úver, ktorý je predmetom sporu, nasledovné sumy - sumu 4,68 eur dňa 01.04.2016, sumu 1,31 eur dňa 19.05.2016, sumu 0,77 eur dňa 16.06.2016, sumu 0,30 eur dňa 29.06.2016, sumu 95,05 eur dňa 11.07.2016, sumu 29,55 eur dňa 16.01.2017, sumu 10 eur dňa 17.01.2017, sumu 30 eur dňa 26.01.2017, sumu 6,79 eur dňa 29.06.2017. Zvyšok vkladov žalovaného na jeho osobný účet bolo započítaných na iné úverové pohľadávky žalobcu voči žalovanému, príp. na nároky zo zmluvy o osobnom účte.

4. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Táto skutočnosť ani nebola medzi stranami sporná. Konštatoval, že za tohto stavu potom

jednotlivé práva a povinnosti zmluvných strán nemôžu byť v rozpore s úpravou § 52 a nasl. OZ a keďže svojou povahou ide o spotrebiteľský úver, takáto zmluva musí mať aj náležitosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd po preskúmaní zmluvy dospel k záveru, že táto obsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované citovaným zákonom o spotrebiteľských úveroch, ktoré umožňovali žalovanému posúdiť výhodnosť úveru pre neho. Zároveň zistil, že žalovaný si nesplnil jednu zo základných povinností vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, a to platiť riadne a včas splátky úveru, v dôsledku čoho sa dostal do omeškania a žalobca využil svoje právo požadovať predčasné splatenie zostatku úveru a jeho príslušenstva. Súd sa následne zaoberal otázkou výšky dlhu žalovaného, resp. oprávnenosťou nároku žalobcu.

5. Mal za to, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 3.300 eur. Po odpočítaní súm započítaných na istinu (na ktorú sa pred zosplatením započítavala časť zo splátok a po zosplatení všetky úhrady žalovaného, ktoré žalobca započítal na tento úver, započítal na istinu) ostáva dlžná žalobcom uplatnená istina, t.j. suma 2.946,27 eur. Túto je žalovaný povinný vrátiť. Námietky, ktoré vzniesol žalovaný, žiadnym spôsobom nepreukázal, a to tak tvrdenia, že skoršie úvery mali byť uhradené z ďalších úverov (z výpisov z účtu sa naopak javí, že väčšia časť peňazí z jednotlivých úverov boli z účtu vybraté), ako aj tvrdenia o riadnom splácaní, keďže z predložených dokladov či už od žalobcu alebo žalovaného mal súd preukázané, že minimálne v rozhodujúcom období pre zosplatenie úveru (t.j. júl až október 2015) si žalovaný neplnil riadne svoje povinnosti. Pokiaľ však ide o úroky z úveru, tieto podľa názoru súdu patria žalobcovi iba do zosplatenia úveru, keďže zosplatením úveru stráca dlžník možnosť splácať úver v splátkach a je povinný uhradiť celú dlžnú sumu, čím dochádza k zmene práv a povinností zmluvných strán. Súd vychádza z toho, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Ak je dlžník v omeškani s vrátením zosplatennej časti úveru, vzniká protiprávny stav, s ktorým sa spája už právo veriteľa požadovať sankcie za omeškание a nie úroky z úveru, ako tomu bolo za stavu lege artis (poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 z 30. júna 2015).

6. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žaloba je dôvodná v časti uplatnenej istiny vo výške 2.946,27 eur (3.300 eur - úhrady započítané na istinu pred aj po zosplatení v celkovej výške 353,73 eur), úroku z úveru do zosplatenia vo výške 158,78 eur (vypočítaného ako celkový úrok do zosplatenia vo výške 15,90 % ročne z istiny postupne sa znižujúcej po odpočítaní časti splátok započítaných na istinu tak, ako to vyplýva z výpočtu predloženého žalobcom vo vyjadrení zo dňa 21.12.2016), úroku z omeškania do zosplatenia vo výške 1,35 eur (vypočítaného ako celkový úrok z omeškania do zosplatenia vo výške 5 % ročne z dlžných splátok) a poplatkov za poistenie, a to za 2 mesiace po 1,35 eur, t.j. spolu 2,70 eur. V tejto časti preto súd žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti týkajúcej sa zaplata úrokov z úveru do budúca žalobu zamietol.

7. Vzhľadom na osobné pomery žalovaného povolil splácanie dlžnej sumy v splátkach. Súd pritom vychádzal z § 232 ods. 3 a 4 C.s.p., ktorý umožňuje súdu určiť aj dlhšiu lehotu na plnenie, príp. povoliť splácať dlh aj v splátkach. Žalovaný z čistého príjmu okolo 430 eur uhrádza necelých 185 eur za inkaso, spláca úver v Slovenskej sporiteľni, a.s. vo výške 80 eur mesačne a záväzky voči žalobcovi, ktoré sa snaží uhrádzať vkladmi na svoj účet aspoň vo výške 50 eur. Žalovaný má ďalšie výdavky súvisia so zabezpečením ostatných základných potrieb, najmä stravy, oblečenia a hygieny. V tomto smere preto návrh žalobcu na splátky po 245 eur je pre žalovaného nespĺniteľný. Súd preto povolil splácať dlžnú sumu v splátkach primeraným schopnostiam žalovaného, a to vo výške 60 eur. Vychádzal aj z toho, že žalobca je bankou, ktorá splatením dlhu žalovaného v splátkach nebude nejako významne obmedzená vo svojej činnosti, keďže disponuje nepochybne peňažnými zdrojmi, z ktorých okrem iného poskytuje úvery a pod., ako aj z toho, že aj keď sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, snaží sa splácať

dlh podľa svojich schopností a podľa usmernení pracovníkov žalobcu, pričom najmä v dôsledku jeho nižšieho právneho vedomia si neuvedomil prípadné následky kratšieho výpadku jeho vkladov, z ktorých boli realizované splátky a potrebu prípadnej špecifikácie jeho platieb na tú ktorú pohľadávku a následné opakované sankcie za omeškanie, príp. prečerpanie na účte (týkajúce sa pohľadávok vzniknutých z iných zmlúv medzi stranami sporu, ktoré nie sú predmetom tohto konania) mu podstatne sťažujú uhrádzať ostatné záväzky voči žalobcovi včas, resp. žalovaný pre nich nemôže „dorovnať“ svoj dlh a nabehnúť na riadne splácanie (aspoň záväzkov, ktoré môže splácať v splátkach). Aj keď výška povolenej splátky spôsobí splatenie dlžnej sumy v dlhšom časovom rozpätí, súd vzhľadom na už uvedené pomery oboch strán konania povolil žalovanému splácať dlh v uvedených splátkach. Súd pritom prihliadol aj na skutočnosť, že dobrovoľné splnenie dlhu (aj keď rozdelené na splátky) je pre žalobcu výhodnejšie, ako neuhradenie dlhu a jeho následné vymáhanie prostredníctvom exekúcie, pričom žalobca za dobu dlhšieho splnenia dlhu bude kompenzovaný úrokmi z omeškania. Zároveň súd splácanie dlhu podmienil jeho riadnym a včasným splácaním, teda ak žalovaný neuhradí čo len jednu splátku riadne a včas, môže žalobca požadovať zaplatenie celého zvyšku dlžnej sumy.

8. S poukazom na to, že žalovaný neuhradil žalobcovi dlh riadne, dostal sa do omeškania. Žalobcovi tak vznikol nárok na úrok z omeškania v sadzbe určenej podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., účinného od 01.02.2013, t.j. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 30.10.2015 bola 0,05 %, teda žalobca má právo požadovať úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania v nižšej ako zákonnej výške, preto mu ho súd ako priznal tak, ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku, teda zohľadňujúc jednotlivé úhrady žalovaného po zosplatnení úveru.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V časti, v ktorej bolo konanie zastavené, vzal žalobca žalobu späť pre správanie žalovaného, teda v tejto časti má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, keďže zastavenie konania procesne zaviniť žalovaný. V časti zostávajúcej istiny, kapitalizovaných úrokov, úrokov z omeškania a poplatkov za poistenie do zosplatnenia bol žalobca úspešný, teda bol v konaní úspešný takmer v celom rozsahu, neúspešný bol len v časti úroku z úveru do budúcnosti, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania voči žalovanému. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

10. Doplnujúcim rozsudkom č. k. 2C/127/2016-273 zo dňa 21.11.2018 súd prvej inštancie rozhodol o zaplatení úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 158,78 eur od 30.10.2015 do zaplatenia, všetko v splátkach vo výške 60 eur mesačne, a to k poslednému dňu v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškaním so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatný celý dlh. V odôvodnení uvedeného doplniaceho rozsudku s poukazom na § 225 ods. 1, 2 CSP uviedol, že rozsudkom nerozhodol o celom predmete sporu, preto na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 21.11.2018 vyhlásil doplniaci rozsudok, na ktoré predvolal strany sporu. Keďže pôvodným rozsudkom opomenul rozhodnúť o nároku na úrok z omeškania zo sumy 158,78 eur, preto doplniacim rozsudkom o uvedenom rozhodol.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti zamietavej časti žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o splatnosti priznaných súm v splátkach, teda namietal rozhodnutie čo do možnosti žalovaného uhradiť dlh v pravidelných mesačných splátkach.

12. Vyslovil svoj nesúhlas so zamietnutím jeho žaloby v časti zmluvného úroku po zosplatnení. Trval na tom, že má nárok na zaplatenie úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s tvrdením, že povinnosť dlžníka platiť úroky trvá až do doby vrátenia úveru s tým, že strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. aj dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má pritom veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce ako sa strany dohodli v zmluve. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017. Poukazujúc na § 497 Obchodného zákonníka uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania, a to až do okamihu ich reálneho vrátenia. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá

vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Podľa odvolateľa aplikujúc ust. § 506 Obchodného zákonníka ani odstúpenie od zmluvy nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, lebo ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, lebo situácia nastala pre neplnenie si povinnosti dlžníka. Poukázal v tejto súvislosti na konkrétne rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici. Uviedol, že pojem odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť úver je treba odlišovať od úrokov z úveru upravených v § 502 Obchodného zákonníka. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých finančných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodnú niečo iné. V zmysle vyššie uvedených rozhodnutí je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi v zmluve zaviazal. V ďalšom sa zaoberal odôvodnením vyššie uvedených rozhodnutí so záverom, že žalobcovi patrí nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru. Odvolateľ poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, v ktorom bol vyslovený nesúhlas s názorom súdu prvej inštancie, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru má žalobca právo len na úroky z omeškania a že právo na úroky, ako cenu poskytnutých peňazí už nárok nemá. Využitie práva veriteľ na zosplatnenie mení splatnosť úveru, t.j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe veriteľovi prívodiť zhoršenie (a dlžníkovi len preto, že je spotrebiteľom zlepšenie) jeho práv. K uvedenému odkázal aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, z ktorého odôvodnenia zdôraznil názor, že zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie zo splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané. Pritom môžu existovať popri sebe (uznesenie NS ČR 33 Cdo/212/2014 z 21.08.2014). Odvolateľ v ďalšom upriamil pozornosť na rozsudky Krajského súdu v Košiciach, ktorými bol priznaný nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/138/2017-83 z 27.03.2018, podľa ktorého má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne. K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania sa vyjadril aj Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014. Tiež uviedol konkrétne rozhodnutia Krajských súdov v Košiciach, Bratislave, Nitre a v Prešove, podporujúce jeho názor.

13. Žalobca poukázal aj na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal zmeniť a doplniť zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník obsahujúci v § 53 ods. 9 pripojenú vetu: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Táto zmena nebola legislatívne prijatá, a preto niet žiadna zákonná úprava popierajúca veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu.

14. K rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého veriteľ nemá nárok na dohodnutý obchodný úrok po zosplatnení uviedol, že nesúhlasí s tam prezentovaným názorom s poukazom na § 497 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka ako aj komentára IURA EDITION k Obchodnému zákonníku. Uviedol, že ide o ojedinelý názor v konkrétnej veci, ktorý nie je záväzný pre iné súdy.

15. K námietke uhradiť dlh v mesačných splátkach uviedol, že ide o postup v rozpore so zákonom, lebo žalovaný namiesto sankcie bol „odmenený“, lebo po porušení zmluvy dostal skoro rovnakú výšku splátky, aká bola dohodnutá (54,99 Eur). Výkon práva, ktorý motivuje k neplaneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou v CSP. Z odôvodnenia rozsudku nie je jasné, či žalovaný predložil dôkazy na preukázanie svojej nepriaznivej finančnej situácie. V uvedenej súvislosti poukázal na potrebu riadneho odôvodnenia rozsudku (Uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/201/2010 zo dňa 09.11.2010). Žalobca má právo, aby jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote pri rešpektovaní zásady spravodlivosti podľa čl. 2 ods. 1 CSP. Podľa žalobcu výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky. Poukázal na iné rozhodnutia KS v Žiline, Trnave a Nitre, potvrdzujúce jeho názor.

16. Navrhol preto jeho odvolanie posúdiť ako dôvodné, a to v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP s tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Domáhal sa zmeny rozhodnutia v napadnutom rozsahu, navrhol žalobe vyhovieť v plnom rozsahu, zaviazať žalovaného zaplatiť mu dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žiadal priznať mu trovy odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

17. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajskému súdu v Prešove dňa 13.11.2019 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

19. Z dispozičnej zásady v odvolacom konaní vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Vymedzením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ vymedzuje to, akých výrokov sa týka suspenzívny účinok odvolania a zároveň stanovuje medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

20. Žalobca odvolaním napadol zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie a to čo sa týka zaplataenia zmluvného úroku vo výške 15,90 % ročne aj po predčasnom zosplatnení úveru až do jeho úplného zaplataenia, ako aj v časti povolených splátok vo výške 60 Eur mesačne na zaplataenie priznaných súm. Predmetom prieskumu tak bol iba zamietavý výrok v uvedenom rozsahu ako aj povolené splátky vo výške 60 eur mesačne na zaplataenie priznaných súm a preto rozsudok v prevyšujúcej časti sa stal právoplatným v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP.

21. Keďže žalobca v odvolacom konaní namietal nesprávne právne posúdenie veci čo do zamietavej časti nároku a možnosti zaplatiť priznanú sumu v splátkach, odvolací súd v uvedenom rozsahu podrobil prieskumu rozsudok so zameraním či súd prvej inštancie aplikoval na zistený skutkový stav príslušné právne predpisy, či svoje rozhodnutie týmto smerom riadne odôvodnil s tým, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

22. Odvolací súd uvádza, že vo vzťahu k zamietavej časti žaloby súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Preto si odvolací súd osvojuje odôvodnenie napadnutého rozsudku v uvedenej časti, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a sa s ním stotožňuje v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP. Len na zdôraznenie správnosti rozsudku v uvedenej časti a k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

23. K v odvolaní tvrdenému nesprávne právne posúdeniu veci odvolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR z 27.07.2011, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

24. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu čo do vyššie špecifikovanej zamietavej časti ako aj čo do možnosti zaplatiť priznané sumy v splátkach po 60 Eur mesačne, ktoré časti boli napadnuté odvolaním. Iba na zvýraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza, že nebolo možné žalobcovi priznať nárok na ním žiadané zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Aj súd odvolací, rovnako ako prvoinštančný súd je toho názoru, že žalobcovi nárok na uvedené nevznikol. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že Úverovú zmluvu, uzavretú stranami sporu dňa 21.07.2014 je potrebné považovať za zmluvu, na ktorú je treba aplikovať z. č. 129/2010 Z.z., Občiansky zákonník a iné predpisy so všetkými dôsledkami ochrany žalovaného ako spotrebiteľa.

25. V odvolaní odvolateľ poukazuje na názory vyslovené v iných rozhodnutiach tak krajských súdov v SR, ako aj NS ČR, k čomu odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci nie je viazaný názorom vysloveným v iných právnych veciach, a tiež na to, že rozhodovacia prax tunajšieho krajského súdu je taká, z ktorej vychádzal aj prvoinštančný súd v tejto veci. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na stanovisko č. X/XXXX Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorého v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

26. K Ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom, že otázka platenia úrokov dojednaných ako cena a odplata za poskytnutie financií v spotrebiteľskom vzťahu v období po splatnosti úverovej istiny, je zásadnou právnou otázkou. Pričom aplikačná prax sa v tejto otázke rozchádza. Zástancovia názorovej línie podporujúcej platenie zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania prevažne vychádzajú z dispozitívnej normy, ktorá neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia. Tento odvolací súd sa však s uvedeným názorom nestotožňuje.

27. Odvolací súd je toho názoru, že aj prípadná klauzula, podľa ktorej by mal spotrebiteľ platiť dohodnuté úroky aj po skončení obdobia, na ktoré bol úver dojednaný, by musela byť vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka, lebo by to bolo v rozpore s chápaním výkladu podmienok v neprospech spotrebiteľa.

28. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku je nutné ešte doplniť, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon pritom umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a žiadať za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Pritom zo zákonom stanovených dôvodov (napr. aj pre nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§§ 657,658). V prípade, ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úrok y z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale ide o nároky z porušenia práva.

29. Keďže v spotrebiteľských veciach evidentne prípadná dohoda o platení dohodnutých úrokov aj po zosplatení má za následok nárast dlhu, zákonite je tu povinnosť vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách). Niet pochybností o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech spotrebiteľa, teda aj žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvené v ust. § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание

spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

30. Od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úverovú službu zjednáva na úverové obdobie na dobu trvania úverovej služby do splatnosti pohľadávky. Práve úroky za úver do splatnosti úveru vyjadrujú cenu úveru a sú teda pojmovo jednoznačne odlišiteľné od sankcií za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitút ceny úveru, ale rôzne sankčné mechanizmy za neplnenie povinnosti riešia nároky spojené s omeškaním.

31. Je nepochybné, že nároky na odplatné úroky by žalobcovi patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa.

32. Z uvedeného je možné jednoznačne vyvodiť, že zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranne adresovaným právnym úkonom.

33. Odvolací súd tak uvádza, že predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu v splátkach, ale naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok tak predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav však nastáva pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatení. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

34. Súd v žiadnom prípade nemôže akceptovať požiadavku veriteľa na zmluvné úroky aj po zosplatení úveru, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by súd takúto požiadavku akceptoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po zosplatení.

35. Je treba zdôrazniť, že ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

36. Odvolací súd sa však plne stotožňuje s názorom, že úroky z úveru sú cenou peňažných prostriedkov a že ich nemožno zamieňať za úroky z omeškania, ktoré sú sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku.

37. V prejednávanej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru listom zo dňa 29.10.2015, ktorým zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru tak, ako súd prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa predčasnej splatnosti úveru.

38. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26.08.2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

39. Odvolací súd poukazuje na to, že základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky (§ 53 ods.5 OZ). Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

40. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr.C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

41. Ak súd uloží povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia (§ 232 CSP).

42. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že zákon v uvedenom ustanovení stanovuje trojdňovú lehotu na splnenie súdom uloženej povinnosti. Súd však môže určiť aj dlhšiu lehotu na splnenie uloženej povinnosti, alebo môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonávať v splátkach. Pri úvahe o určení dlhšej lehoty na splnenie povinnosti alebo pri určení splátok súd vychádza najmä z konkrétnych okolností prípadu a osobných a majetkových pomerov strán sporu. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vychádzal z pomerov žalovaného, aj ich správne vyhodnotil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu pomery žalovaného umožňujú priznané sumy zaplatiť žalobcovi v splátkach po 60 Eur mesačne, vždy k poslednému dňu v mesiaci, počnúc mesiacom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškaním so zaplatením čo i len jednej splátky sa stane splatný celý dlh. Ak teda žalovaný splátky

nebude dodržiavať, stane sa zročný celý dlh už v prípade omeškania s plnením hoci len jednej splátky, čo znamená, že následne bude povinný zaplatiť zvyšok nesplatenej priznanej istiny s prísl. naraz. Preto je možné konštatovať, že aj sám žalobca svojou nedôslednosťou sa podieľal na tom, že úver nebude mať žalovaným uhradený podľa svojich predstáv. Podľa tvrdenia žalovaný má čistý mesačný príjem vo výške 430 Eur a výdavky vo výške 130 Eur za elektrinu a 68 Eur za nájom. Má tiež ďalšie úvery okrem úverov od žalobcu, a to úver od Slovenskej sporiteľne a.s. vo výške 400.000.- Sk, spred 12 rokov, na ktorý uhrádza mesačne sumu 80 Eur. Jeho požiadavka na zaplatenie priznaných súm s prísl. v splátkach je preto dôvodná. V uvedených výdavkoch nie sú započítané nevyhnutné životné náklady, ako sú náklady na živobytie, ošatenie, hygienické potreby a iné. Aj keď je pravdou, že priznaná výška mesačnej splátky je iba o málo vyššia, ako pôvodne dohodnutá splátka úveru (54,99 Eur), no vzhľadom na majetkové pomery žalovaného je priznaná výška splátky dôvodná. Odvolací súd v tejto súvislosti ešte podotýka, že žalobca veľmi benevolentne posudzoval bonitu žalovaného v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy, lebo už predchádzajúce úvery neboli žalovaným riadne splácané a ich časť bola použitá na úhradu predchádzajúcich nezaplatených úverov. Teda z uvedeného vyplýva, že žalobca pri náležitej opatrnosti mohol a mal zvážiť možnosti a schopnosti žalovaného dlh zaplatiť v dohodnutých splátkach a termínoch. K pomerom žalovaného odvolací súd uvádza, že tieto boli ním opakovane prezentované na pojednávaniach, na ktorých sa však žalobca nezúčastnil, kedy by tam mohol tvrdenia žalovaného namietat', preto ak ich namietá až v odvolacom konaní, nemôže to mať vplyv na ich iné posúdenie.

43. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalobcu, ktoré nemohli spôsobiť zmenu či už právneho posúdenia veci alebo zmenu rozhodnutia v napadnutom rozsahu ako takú.

44. Preto odvolací súd vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

45. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania tiež potvrdil.

46. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 v spojení s § 255 CSP tak, že stranám sporu náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná. V odvolacom konaní žalobca bol neúspešný, preto nemohol mu vzniknúť nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní úspešný žalovaný si žiadne trovy neuplatnil a navyše z obsahu spisu mu žiadne odvolacie trovy nevyplyvajú. Takýto postup je odôvodnený aj rozhodnutím NS SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 za použitia čl. 17 základných zásad CSP.

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).